

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: CORTLANDT 4687.
NO. 203. — ŠTEV. 208. NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 5, 1918. — ČETRTEK, 5. SEPTEMBRA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Junaštvo naših čet v Franciji

AMERIŠKI VOJAŠKI POROČEVALCI NAVAJA VELIKO ŠTEVILO JUNAŠKIH ČINOV, KI SO JIH IZVRŠILI AMERIŠKI VOJAKI V ŠTIRI DNI TRAJAJOČI BITKI PRI FISMETTE. — DVA VOJAKA STA Z GOLIMI ROKAMI ZADUŠILA POŽAR. — TRI DNI IN TRI NOČI BREZ SPANJA. — OBVESTILO DIVIZIJSKEGA POVELJNIKA. — SE MALO NAPORA, PA BO SOVRAŽNIK PREMAGAN. — UPANJE V SRCA!

Pri ameriških armadah v Franciji, 5. septembra. — Sredi velike boje mrzlice in nevedoč, kateri korak bo njih zadnji, se pomikajo na naprej kot v snu, in tako minevajo ure in dnevi, ne da bi se jih vojaki spominjali. Ob vsakem trenutku in na vseh straneh se pojavlja smrt, ki predstavlja največji dogodek v življenju človeškega bitja.

Potem, ko je bil uničen vsak osnovni načrt eksistence, in potem, ko so izginili prijatelji in tovariši tekom cele vojne med vsakim solničnim zvhodom in zahodom, se ni prav nič čuditi, da postajajo duše vojakov abnormalne in njih dejanja nadčloveška. V mirnih domovih je nemogoče razumeti to dušeslovje. Mogoče je razumeti duševni boj, ki se pojavi, kadar izgine kak sorodnik ali prijatelj, a ta boj je zelo majhen v primeri z učinkom, ki ga napravi na vojaka dejstvo, da je bilo par ducatov ali mogoče par stotin njegovih tovarišev in tesnih prijateljev uničenih v eni uri; mož, s katerimi je dotični govoril šele pred par minutami. Taka iskušnja pa se pojavlja dan za dnem. Vsprito tega se ni čuditi njegovemu čustvu, da je njegova lastna usoda malenkostna zadeva, katero se bo morda zaključilo ob vsakem trenutku na isti način kot usodo njegovih tovarišev. Vsled tega se pa tudi ni čuditi, da se postavi smrti nasproti z isto brezbriznostjo kot jo kaže doma človek v pričo poletnemu naliču.

To označuje na nekak splošen način preiskušnjo, skozi katero so šli naši ljudje v bojih pri Fismette in Fismette, v katerih je ločila obe stranki le ozka reka Vesle. Fismette je majhna vas, ki šteje nekako dvajset kamenitih hiš ter eno predilnico.

Dne 10. avgusta, po štirih dneh obupnega boja, so vrgli Nemci en svez polk za drugim v boj v namenu, da prežene pešice Amerikancev, ki je trdovratno držala vas. Ob ameriške pozicije so petkrat vrgli sveže sile in sicer brez prestanka. Sovražniku so pomagali zrakoplovi, artilerija in strojne puške. Nemci so bili trdno odločeni uničiti malo silo na severnem bregu reke ter zavzeti pozicije. Vas je pogosto menjala gospodarka, tekom tega zgodovinskega boja, in borec za borec je izginil nalič igralen s pozoriščem.

Seržant Thomas J. Kavanaugh iz Pittsburgha je predstavljal človeško tarčo medtem ko je varoval ranjene tovariše. Potem, ko je organiziral neko močno točko ter zavzel eno izmed poslopj na robu vasi, se je nastanil na nekem cestnem vogalu ter dal s živčnim signal, ko je bilo varno primesti ranjence nazaj, čeprav se je moral pri tem izpostaviti vsakipot sovražniškim strojnimi puškam. Kapitan Edvard F. Lynch iz Chester, Pa., je na sličen način reševal življenja ter pri tem rizikal svoje.

Isto je storil poročnik E. Fitzgerald iz New Yorka. Može, katerim je poveljeval poročnik Frank Glendening iz Pittsburgha, so po kratkem odmoru z nekimi kameniti zidom pričeli napadom. Poročnik, ki jih je opazoval, je videl kako nemško strojno puško, katero so spravljali v pozicijo ob svojem krilu in v njegovi bližini. Skočil je sam proti strojni puški ter ubil s svojo avtomatično pištolo šest moč, nakar je padel sam. Njegovi ljudje, ki so čuli strele ter razkrili nemški oddelek, so se nato brez izgube umaknili v svoje skrivališče.

Korporal James D. Morris iz Erie, Pa., in vojak Rowbottom iz Avalona, Pa., sta se nahajala na opazovalni postojanki v neki hiši na vzhodnem robu vasi Fismette, ko se je dotična hiša vnela. Uporabili sta le vodo v svojih opr. korak bo njih zadnji, se pomikajo na naprej kot v snu, in tako minevajo ure in dnevi, ne da bi se jih vojaki spominjali. Ob vsakem trenutku in na vseh straneh se pojavlja smrt, ki predstavlja največji dogodek v življenju človeškega bitja.

Potem, ko je bil uničen vsak osnovni načrt eksistence, in potem, ko so izginili prijatelji in tovariši tekom cele vojne med vsakim solničnim zvhodom in zahodom, se ni prav nič čuditi, da postajajo duše vojakov abnormalne in njih dejanja nadčloveška. V mirnih domovih je nemogoče razumeti to dušeslovje. Mogoče je razumeti duševni boj, ki se pojavi, kadar izgine kak sorodnik ali prijatelj, a ta boj je zelo majhen v primeri z učinkom, ki ga napravi na vojaka dejstvo, da je bilo par ducatov ali mogoče par stotin njegovih tovarišev in tesnih prijateljev uničenih v eni uri; mož, s katerimi je dotični govoril šele pred par minutami. Taka iskušnja pa se pojavlja dan za dnem. Vsprito tega se ni čuditi njegovemu čustvu, da je njegova lastna usoda malenkostna zadeva, katero se bo morda zaključilo ob vsakem trenutku na isti način kot usodo njegovih tovarišev. Vsled tega se pa tudi ni čuditi, da se postavi smrti nasproti z isto brezbriznostjo kot jo kaže doma človek v pričo poletnemu naliču.

To označuje na nekak splošen način preiskušnjo, skozi katero so šli naši ljudje v bojih pri Fismette in Fismette, v katerih je ločila obe stranki le ozka reka Vesle. Fismette je majhna vas, ki šteje nekako dvajset kamenitih hiš ter eno predilnico. Dne 10. avgusta, po štirih dneh obupnega boja, so vrgli Nemci en svez polk za drugim v boj v namenu, da prežene pešice Amerikancev, ki je trdovratno držala vas. Ob ameriške pozicije so petkrat vrgli sveže sile in sicer brez prestanka. Sovražniku so pomagali zrakoplovi, artilerija in strojne puške. Nemci so bili trdno odločeni uničiti malo silo na severnem bregu reke ter zavzeti pozicije. Vas je pogosto menjala gospodarka, tekom tega zgodovinskega boja, in borec za borec je izginil nalič igralen s pozoriščem. Seržant Thomas J. Kavanaugh iz Pittsburgha je predstavljal človeško tarčo medtem ko je varoval ranjene tovariše. Potem, ko je organiziral neko močno točko ter zavzel eno izmed poslopj na robu vasi, se je nastanil na nekem cestnem vogalu ter dal s živčnim signal, ko je bilo varno primesti ranjence nazaj, čeprav se je moral pri tem izpostaviti vsakipot sovražniškim strojnimi puškam. Kapitan Edvard F. Lynch iz Chester, Pa., je na sličen način reševal življenja ter pri tem rizikal svoje. Isto je storil poročnik E. Fitzgerald iz New Yorka. Može, katerim je poveljeval poročnik Frank Glendening iz Pittsburgha, so po kratkem odmoru z nekimi kameniti zidom pričeli napadom. Poročnik, ki jih je opazoval, je videl kako nemško strojno puško, katero so spravljali v pozicijo ob svojem krilu in v njegovi bližini. Skočil je sam proti strojni puški ter ubil s svojo avtomatično pištolo šest moč, nakar je padel sam. Njegovi ljudje, ki so čuli strele ter razkrili nemški oddelek, so se nato brez izgube umaknili v svoje skrivališče.

Korporal James D. Morris iz Erie, Pa., in vojak Rowbottom iz Avalona, Pa., sta se nahajala na opazovalni postojanki v neki hiši na vzhodnem robu vasi Fismette, ko se je dotična hiša vnela. Uporabili sta le vodo v svojih opr. korak bo njih zadnji, se pomikajo na naprej kot v snu, in tako minevajo ure in dnevi, ne da bi se jih vojaki spominjali. Ob vsakem trenutku in na vseh straneh se pojavlja smrt, ki predstavlja največji dogodek v življenju človeškega bitja.

AMERIŠKI VOJAKI VODIJO NEMŠKE JETNIKE.

13930
© COMMITTEE ON PUBLIC INFORMATION

Graves v Vladivostoku

Poveljnik ameriških čet je prišel v Vladivostok. — Graves se je izkazal s svojim štabom in 1888 možmi.

Washington, D. C., 4. sept. — Predsednikov objavljeni načrti za pomoč Rusiji in Čehoslovakom v srednji Sibiriji so zdaj dosegli točko, kjer se pričakujejo važni dogodki v zvezi z izvedbo tega načrta.

Generalni major Graves, ki se je pred nekaj tedni odpeljal iz Californije s svojim štabom, je prišel v Vladivostok, kjer bo prevzel poveljstvo nad tamošnjim ameriškim vojaštvom. Šef generalnega štaba general March je danes prejel po kablu poročilo, da je generalni major Graves s 43. častniki in 1888 možmi, ki so se z njim na isti ladji prepeljali čez Pacifi, srečno prišel v Vladivostok.

General Graves je prišel v Vladivostok ob istem času ko je bilo po državnem departmentu objavljeno, da se priznavajo Čehoslovaki za bojujoči se narod in njihovi narodni svet za de facto valdo. Predsednik narodnega sveta profesor Masaryk je washingtonski vladi predložil potrebe čehoslovaške rmade v Rusiji in Sibiriji in pričakuje se, da se bo v kratkem pričela akcija v soglasju z njegovimi informacijami.

Oficijelna poročila državnega tajnika Lansinga naznanjajo danes nadaljne uspehe Čehoslovakov. Poslanik Francis je 26. avgusta poročal iz Murmanska, da prihajajo lokalni Rusi na pomoč Čehoslovakom v evropski Rusiji. Oficijelno poročilo ameriškega poslanstva v Pekingu pravi, da so čehoslovaške čete razpršile boljševke vzhodno od Bajkalskega jezera. To poročilo je odposlal konzul Harris iz Irkutsk 13. avgusta in vsebuje položaj do istega časa.

Naznanilo konzula Harris, potem ko objavlja, da so Čehoslovaki uničili boljševiško armado pri Bajkalskem jezeru in da je bil prejšnji zunanji minister Sasanov umorjen blizu Simbirsk, poroča o konzulovem potovanju ob Sibirski železnici proti zapadu od Irkutsk. Na tem potu je obiskal Omsk in Čeljabinsk.

Zelo značilno je poročilo poslanika Francis, ki pravi, da operira 80 tisoč lokalnih Rusov s Čehoslovaki pri Ekaterinburgu. Poslanik prav, da je prejel tozadevno poročilo od nekega češkega častnika, ki je bil poslan od češko-slovaškega poveljnika v Ekaterinburgu na prošnjo tamošnjih zaveznikov konzulov z namenom, da poroča o dogodkih. Ameriško poslanstvo v Kristja-

Nezadovoljstvo med Nemci

Iz pisma, ki so jih našli pri vojnih jetnikih, je razvidno, da narašča nezadovoljnost med Nemci.

Na angleški fronti, 4. septembra. Pri mrtvih nemških vojakih in pri jetnikih so našli veliko številno pismo, ki vsebujejo nebroj dokazov, da nezadovoljstvo v nemški armadi neustopno narašča. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo veliko drastičnih odredb, da bi se tudi v bodočnosti odbržalo duh nemških čet na isti višini kot v začetku.

Nekatere nemške divizije so bile v zadnjih bojih popolnoma porazene. Čete iz Južne Nemčije se velikom boljševiško bore kot pa one iz severnega dela. Sedaj ni nobenega dvoma več, da prmanjuje Nemcem vojakov. Nek bataljon, ki se je vdeležil bojev v zadnjih petih dneh, je sestajal iz enega častnika in petin-tridesetih vojakov, dočim je štel v normalnih časih nemški bataljon najmanj tisoč mož.

Jetniki, katere je vjel večer četrti angleški armadni zbor, so reprezentirali štiriin-tridesetih bataljonov, dvaindvajset regimentov in osem divizij. Jetniki so pripovedovali, da vsak dan dezertira na tisoče nemških vojakov. Nemško armadno vodstvo je izdalo nebroj drastičnih odredb, da bi zmanjšalo število dezertacij.

V nekem zavzetem nemškem glavnem stanu so našli dokument, katerega je podpisal general von Petersdorff. V dokumentu je rečeno: Tekom enega tedna je izginilo pri drugi stražni rezervni diviziji petnajst mož in en častnik. To jasno kaže, da so vojaki premalo nadzorovani. To je tem bolj značilno, ker se je divizija deset tednov vežbala ter je potem dalj časa počivala kot katerakoli drug divizija. Častniki morajo nastopiti z vso odločnostjo in strogostjo, da se taki slučajji preprečijo oziroma zmanjšajo. To v veliki meri kvari ugled naših divizij.

Pri nekem jetniku so dobili neodposlano pismo, namenjeno njegovi ženi. Pismo se glasi med drugim tudi sledeče: Razmer, v katerih se nahajamo, ni mogoče opisati. Ne vem, kaj bi dal, samo da bi me vjeli. Veliko vojakov dezertira.

niji je danes naznanilo državne-mo departmentu, da je norveški poslanik v Petrogradu poročal norveškemu zunanjemu ministru, da je ravnokar govoril z ameriškim podkonzulom Imbrie, ki je rekel, da se nahaja on sam, kakor tudi ostali Amerikanci v Petrogradu in Moskvi na svobodni.

Ludendorff se v nekem armadnem povelju pritožuje na pomanjkanje težke artilerije. Nek drugi dokument zahteva, da naj bodo artilerijski častniki malo bolj pazljivi, kajti večkrat se je že dogodilo, da so padali nemški izstrelki v nemške zakope.

Iz vsega tega je razvidno, da je nemško zaupanje v bodočnost zelo omajano.

I. W. W.

Pred Federal Building v Chicagu je eksplodirala bomba. — Aretacije članov I. W. W. — Iz masčevanja?

Chicago, Ill., 4. septembra. — Danes popoldne ob tretji uri in deset minut je eksplodirala pred vzhodom v Federal Building bomba. Štiri osebe so bile mrtve, kakih 75 pa ranjenih.

Vsled eksplozije je bil vhod v poslopje zelo poškodovan ter so bila razbita skoraj vsa okna. Šipe so popokale tudi v hišah, ki se nahajajo nasproti omenjenega poslopja.

Philip I. Barry, član justičnega departmanta je prepričan, da so vrgli bombo pristaji I. W. W. Tekom petnajstih minut po eksploziji so oblasti preiskale dva glavna stana I. W. W. ter aretirale deset oseb. V bližini poslopja so retrirali tudi neko sumljivo žensko ter jo zaprli.

Po preiskavi je rekel Mr. Barry: — Po mojem mnenju je ta atentat pripisovati I. W. W. Pristaji te stranke se hočejo masčevati, ker so zvezne oblasti obsodile skoraj sto članov I. W. W. Zdi se mi, da je vseobala bomba in trogllicerin. Aretirali smo je precej oseb, katere z veliko naglieo zaslišujemo.

Novi strupeni plini.

Z ameriško armado v Franciji, 4. septembra. — Poroča se, da bodo centralne sile na italijanski in francoski fronti v velikem obsegu rabile dva nova plina, od katerih pričakujejo velikanski uspeh. Govori se, da ta plina povzročata stalno slepoto.

Podmorski čoln je potopil podmorski čoln.

Oficijelna poročila

Angleško poročilo.

London, Anglija, 4. septembra. Angleške in velške čete so si priborile pot do reke Tortille in do Canal du Nord na široki fronti severno od Moislains. Zjutraj je sovražnik držal vzhodni breg reke in kanal ter je bila nevarnost, da s svojo artilerijo vstavi prodiranje na tej črti.

Navzlic naravnim utrdbi sovražnikovih postojank so naše čete prodirale z veliko naglieo in pogumom ter so zavzele vasi Manancourt in Etricourt. Ko so odstranile zapreke, katere sta nudila reka in kanal, so prodirale po vzhodnem gajočem se ozemlju proti vzhodu.

Bolj proti severu so angleške in novozelandske čete zavzele Rouvencourt vzhodno od kanala. Druge angleške divizije pa so se polastile zapadnega brega kanala nasproti Democourta in Boursies ter odbile sovražni protinapad.

Angleške čete so prišle od severa v Moenvres in boji se nadaljujejo ob starih Hindenburgovih utrdbah.

Tekom našega prodiranja je padlo mnogo ujetnikov in vojnega materiala v naše roke. Med pleonom se nahajajo trije nemški tanki, katere je sovražnik rabil pri neuspešnem protinapadu 31. avgusta.

Tudi na fronti ob Lysu smo napredovali.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 4. septembra. Naše čete, ki so dan poprej dobile sovražni odpor, so ga danes prisilile, da se je umaknil proti severu od Oise in na fronti ob Vesli. Med kanalom du Nord in Oise so naši prednji oddelki, tesno sledi-

Boljševiški zločini

Boljševiki so vdli v angleško poslanstvo. — Umorjen je bil stotnik Comie. — Angleški ultimatum. Francosko poslanstvo v nevarnosti. — Položaj Nikolaja Lenina.

London, Anglija, 4. septembra. Popolnoma nov položaj je nastal v Rusiji vsled napada na angleško poslanstvo v Petrogradu, pri kateri priliki je bil umorjen stotnik Comie. Ta čin se označuje za najpoglejše dejanje, kar so jih še boljševiki storili. Angleška vlada je poslala zunanjem uministru Čičerinu ostro noto, v kateri zahteva takojšnje opravičilo in kazen za vse, ki so bili vdeleženi pri tem podlem zločinu.

Za slučaj, da boljševiki ne dajo zadoščenja, je angleška vlada svečano posvarila svetovno vlado, da bo držala člane svetovne vlade individualno odgovorne in bo storila vse, da bodo boljševiki pred celim svetom izpostavljeni zaničevanju.

Napad na poslanstvo so v soboto vzpizorili boljševiški vojaki, ki so, kakor vse kaže, delali po navodilih boljševiške vlade. Razumljivo je, da se je osebe pri poslanstvu odločno zapravitvilo temu podlemu zločinu na mednarodno pravo. Stotnik Comie je skotogotovo vodil obrambo. Pravijo, da je s svojo roko ubil tri boljševiške vojake, toda majhno število branilcev je slednjič podlegh veliki premoči.

Poleg tega, da so boljševiški vojaki izvršili zločinska dejanja na stotnikovem truplu, so se prepevali poslanškemu duhovnu, da ni smel opraviti cerkvenih obredov pri truplu galantnega rojaka. Bati se je, da bo sličen napad vzpizorjen na francosko poslanstvo in vkrenilo se je vse potrebno za obrambo. Napadeno je bilo tudi poslopje, kjer je nastanjen, francoska vojaška misija; toda listine, ki so bile tam nalozene, so bile prenešene na varno. Nekateri člani misije so bili tudi že aretirani in boljševiki že ščuvajo pre-

deč sovražnim zadnjim stražam prišli za Limbermont ter so dospeli do predmestja Esmerly-Hallon in zasedli Bois de L'Hopital.

Proti jugu se razteza naša črta ob Freniches, Guisacrt, Beaugies, Grandra, Mondescourt in Appilly. Proti vzhodu smo prekorčili Allette in dospeli do Marizelle, severovzhodno od Manjeampa. Sovražnik je pustil v naših rokah veliko število ujetnikov, topov, vojnega materiala in drugih zalog.

Med Allette in Aisne se boji nadaljujejo na višinah severno od Soissons. Ker je bil ogrožen na svojem desnem krilu, se je sovražnik umaknil severno od Vesle. Zasedli smo Bucy-le-Long in Moncel, severno od Aisne.

Bolj na desno so naše čete, potem ko so prekorčile Vesle na fronti 30 kilometrov, so prodrele proti Chassemy, Brenelle, Vaubertin, Vauxcerc in Blancy.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. Do zdaj se ni poročalo o važnejših bojih. Med Carpe in Somme je sovražnik prodrl naprej do naše nove črte.

Med Ailette in Aisne je bilo odbitih več francoskih napadov. Predsinoci smo se umaknili na črti Arleux, Moenvres in Rancourt. Te operacije so se že nekaj dni pripravljale in so bile izvedene po načrtih, ne da bi jih motil sovražnik. Sovražnik nam je po polodne neprestano sledil.

Včeraj smo izstrelili 22 aeroplanov in 7 balonov. Poročnik Rumey je dosegel svojo 30. zmago v zraku. —

bivalstvo, da masakrirajo Angleže in Francoze v Petrogradu.

To je vse, kar je znano zunanjemu uradu. Ni še znano, kateri člani poslanstva so bili navzoči pri zločinu in kaj je njihova usoda.

London, Anglija, 4. septembra. Iz Moskve se poroča, da je postal položaj Nikolaja Lenina, na katerega je bil vpizorjen v petek atentat, zelo kritičen. V treh dneh se pričakuje kriza. Zdravniki so odstranili iz Leninevega telesa kroglo.

Amsterdam, Nizozemsko, 4. septembra. — Morilec narodnega komisarja za notranje zadeve Mozeasa Urtskija, ki je bil 31. avgusta vstreljen v Petrogradu, je mlad mož, ki je čakal na svojo žrtev v spremeni sobi komisarja za notranje zadeve. Napadalec je takoj oddal strel, ko je Urtski stopil v sobo. Nato pa je zbežal, se vsedel na kolo in odpeljal.

Morilec so vojaki zasledovali z avtomobilom do neke hiše, kjer si je naglo oblekel površnik in je tako poskušal pobeogniti skozi druga vrata. Ta izhod pa je zastražila rdeča garda. Oddanih je bilo 20 strelcev, predno je bil morilec aretiran. Rekel je, da se imenuje Leonid Kannengieser in da je bil dijak častniške Mihaelove šole.

Kannengieser je rekel, da je sklenil umoriti Urtskija, ko se je prepričal, da je on odgovoren za brezštevilne eksekucije v Petrogradu. Tudi sorodniki morilec so bili aretirani.

Mackensen prihaja na pomoč.

London, Anglija, 4. septembra. Nemški ujetniki pripovedujejo o veliki misteriozni armadi, kateri poveljuje general Mackensen, ki je pripravljen vreči jo na zaveznike; njeno bivališče pa je neznanost. General Mackensen poveljuje nemški armadi na Rumunskem. Pred kratkim se je poročalo, da je odklonil prošnjo poveljnika na zapadni fronti za pomoč in sicer zaradi tega, češ, da so notranje razmere na Rumunskem preveč zmešane.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1898.

Glavni ured v ELY, MINN.

Inkorporirana leta 1900.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplaćanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, St. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-4th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Za nadaljnja posojila se je obrniti na glavnega tajnika.

Pojasnilo

S 1. avgustom smo razposlali okrožnice na vsa društva Jednote glede članice katere bivajo v starem kraju. Okrožnica je bila priobčena tudi v Glasilo Jednote.

Pojasnilo je bilo, da se morajo suspendirati vse članice, katere bivajo v stari domovini, ker je zanje nepostavno sprejemati asesmente.

Ker se je več članov pritožilo, so nas nekatera društva opomnila, da naj pošljemo prošnjo do vladne avtoritete, da bi smeli še vnaprej obdržati pri Jednoti prizadele članice. Mi smo tem opominom ugodili, in obrnili smo se na "War Trade Board" v Washington, D. C. s prošnjo za licenco ali dovoljenje.

Prejeli smo sledeči odgovor:

WAR TRADE BOARD WASHINGTON

August 24th 1918.

South Slavonic Catholic Union,
Ely, Minn.
Gentlemen:

Referring to your letter of August 17th, you are advised that no licenses will be granted to fraternal organizations to maintain as members persons who are of "enemy" character. Therefore you should sever all connection with your members who reside in Austria or who may otherwise be of "enemy" character.

Yours very truly,

Bureau of Enemy Trade
by E. S. Mannus,
Assistant Director.

V prevodu:
Jugoslovanska Katoliška Jednota,
Ely, Minn.
Gospodje:—

Ozira se na vaše pismo z dne 17. avgusta, ste obveščeni, da ne bodo izdane licence bratskim organizacijam za obdržati kot članice osebe, katere so sovražnega značaja. Zatorej, morate prekiniti vso zvezo z vašimi člani, kateri bivajo v Avstriji, ali kateri so mogoče na drug način sovražnega značaja.

Vaš resno udani

Bureau of Enemy Trade
by E. S. Mannus,
Assistant Director.

Iz predstojega pisma je torej razvideti, da se morajo te članice na vsak način odstraniti od Jednote, da tako ugodimo postavi naše vlade. Torej, ako še ni kater članica bila poročena suspendiranim na glavni urad, naj društva takoj store svojo dolžnost, da se izognejo neljubim posledicam.

Do 1. avgusta t. l. je Jednota še sprejemala asesmente za omenjene članice in do istega časa je Jednota odgovorna za smrtnine. Ako je slučajno kater članica do 1. avgusta umrla, bodo dediči opravičeni do posmrtnine.

Od 1. avgusta naprej pa ni Jednota odgovorna za nobenega člana ali članice, kateri so slučajno v stari domovini. Da bi pa Jednota vračevala nazaj asesmente (kar so se nekateri izrazili da bodo zahtevali), je pa popolnoma nesmiselno, kajti, dokler so bile te članice pripoznane od Jednote, so bile tudi zavarovane.

Z bratskim pozdravom

Joseph Pishler, tajnik....

Strupeni plini v Lensu.

London, Anglija, 4. septembra (penih plinov). Nemci so definitivno izpraznili. Prednje straže, ki so z maskami, toda Angleži nočejo zasedati prišli v mesto, so poročale, da je mesta, ker je v njem mnogo stru-mesto prazno.

Aktuarsko poročilo namenjeno članstvu J. S. K. J.

READJUSTMENT

For

South Slavonic Catholic Union.

PREVREDBA

Jugoslovanska Katoliška Jednota.

41. No other business is similarly affected by the fact that death may be near or long-postponed.

42. The merchant will realize the same profit from the sale of goods to the young as to the aged, to the man in health as to the invalid. The banker accepts the tendered deposit without question as to the occupation or residence of the depositor. The manufacturer requires no physician's certificate before filling an order for goods.

43. In the business of life insurance it is very material to take into consideration the ages and health, the occupation and residence of applicants, because age and health and occupation and residence affect death-rate, and death-rate affects death claims, and death claims determine the amounts to be paid out of the treasury, and the amounts to be paid must be provided for by the contributions of the members.

44. Here we have correlated conditions for consideration in life insurance calculations no where else required, and the effect of which is only understood by those especially trained and educated to deal with such contingencies.

45. It is impossible to explain to members generally how we are to forecast future operation and to tell whether or not present accumulation and future contributions will provide for future claims.

46. But the same difficulty would confront any one who attempted to make a general explanation of the method of calculating the distance to the sun, or of calculating the stress and strain for a railroad bridge, or of calculating the required horse-power for generating electricity to light a city.

47. Those who have not the time nor opportunity to specialize in the study of life contingencies, must be contented to accept the calculations of actuaries, who are experts in life insurance calculations, as are mathematicians and civil and electrical engineers in their professions. The owners of railroads and electric lighting plants accept the calculations of their experts, and they attend to the practical matters of operation. The owner (the members) of the South Slavonic Catholic Union perforce must take the same practical, common sense view and accept the calculations of the insurance expert.

48. While it is impractical to attempt to explain the methods adopted in computations, it is practical to give the results of the calculations and to illustrate their application in practical operation, just as the results of technical deductions are applied in running an electric light plant or in the construction of a bridge.

49. To instance: By employing a mortality table we can divide the \$6,271,500 of insurance into yearly installments in amounts equivalent to the amounts of claims which will mature from year to year until all of the present members have died. There will be fluctuations in the amounts of claims, just as there were during the last four years, but they of the anticipated instalments.

50. When we have calculated the expected claims to mature in 1918, in 1920 and for all of the years, until we have divided the \$6,271,500 of promised protection into annual instalments, then we have a basis for finding out the amount of money that will be required each year for the payment of these annual instalments of claims.

41. Nobeno drugo podjetje ni v taki meri odvisno od dejstva, če nastopi smrt prej ali pozneje.

42. Trgovci bo spravili isti dobiček, če prodajo svoje blago mlademu ali staremu, zdravemu ali pohabljenemu človeku. Bankir sprejme ponudeno mu ulogo brez pravašnja, kje je oni, ki mu da vlogo na razpolago, stanuje ali kje je zaposlen. Tovarnar ne zahteva nobenega zdravniškega izpričevala, predno izpolni naročilo.

43. Pri zavarovanju življenja se pa mora vpoštovati starost in zdravje, zaposlenje in bivališče prosilca, kajti starost, zdravje zaposlenje in bivališče upliva na število smrtnih slučajev, od števila smrtnih slučajev je odvisno število smrtnin, število smrtnin določa svoto, ki so jo mora plačati iz blagajne, izplačljivo svoto se pa mora preskrbeti z doneski članov.

44. Tukaj imamo odnosne slučaje zavarovalniških kalkulacij. Razumemo jih samo oni, ki so za to posebno izveščani in izobraženi ter se bavijo z njimi.

45. Nemogoče je razložiti članstvu, kako je potrebna vnaprej določiti bodoče poslovanje in mu povedati, če bo mogoče s tem, kar imamo sedaj in s prihodnjimi pripevki ugoditi vsem bodočim zahtevam.

46. Na isto težkočo bi naletel vsak, ki bi poskušal na splošno razložiti metodo, kako se ugotavlja oddaljenost od sonca, ki bi poskušal ugotoviti težo in moč železniskega mosta ali pa za ugotovitev, koliko proizvajalne električne moči je potrebna za razsvetljavo katkega mesta.

47. Oni, ki nimajo niti časa niti prilike, da bi se posebno posvetili razmotrivanju glede zavarovalnih družb za življenje, se morajo zadovoljiti s kalkulacijami aktuarjev, kateri so izvedenci v vseh zadevah, ki se tičejo zavarovanja za življenje ter so v svoji stroki ravno tako na mestu, kot so računarji ter civilni in električni inženirji v svojih poklicih. Lastniki železnice in elektraren se morajo zadovoljiti z ugotovitvi svojih izvedencev. Lastniki (člani) Jugoslovanske Kat. Jednote morajo na enak način vpoštovati zdrave nazore in ugotovila zavarovalniških izvedencev.

48. Dočim so poskusi razlaganja metod, sprejetih v določilih, nepraktični, je praktično pokazati uspehe ugotovili s posebnim ozirom na praktično izvajanje. To je ravno tako potrebno kot so potrebni uspehi tehničnega izvajanja pri obratovanju elektrarne ali gradnji mosta.

49. Vzemimo primer: Če sestavimo tabelo umrljivosti, zamoremo razdeliti \$6,270,500 zavarovalnine v letna izplačila, ki se strinjajo z gotovim številom zavarovalnin, katere bo treba izplačevati od leta do leta, dokler ne bodo mrtvi vsi sedanjí člani Jednote. Število zavarovalnin, katere bo treba izplačati, bo od časa do časa različno, kot je bilo naprimer v zadnjih štirih letih, pri vsem tem pa povprečno z ozirom v naprej določena izplačila.

50. Če smo določili, koliko smrtnin bo treba izplačati v letih 1918, 1919, 1920 in v vseh bodočih letih, dokler ne bo razdeljena svota \$6,271,500 v obljubljena letna izplačila, imamo temelj, da izračunamo, koliko bo treba plačati vsako leto, da bo mogoče ugoditi vsem zahtevam.

VSEM JUGOSLOVANSKIM

(slovenskim, hrvatskim in srbskim)

DRUŠTVOM V ZDRUŽENIH
DRŽAVAH AMERIKE.

Ko je vladni Jugoslovanski Urad razposlal 28. junija na vsa slovenska, hrvatska in srbska društva v tej deželi okrožnice, v katerih je razložena izjava g. R. A. Lansinga, ameriškega državnega tajnika, je bilo opaziti, da nekatera društva niso točno razumela izvira teh okrožnic in da so zamenjavala "Jugoslav Bureau, Committee on Public Information" z Jugoslovanskim Narodnim Svetom ali z Jugoslovansko Pisarno v Washingtonu.

To nepravilno razumevanje želimo popraviti in zaradi tega opozarjamo vsa društva in vsakega, kogar se to tiče, da je "Jugoslav Bureau, Committee on Public Information" v Washingtonu urad vlade Združenih držav in da je kot tak uradni organ vlade Združenih držav. Organiziranje tega oddelka vladne službe je bilo že na široko objavljeno v jugoslovanskih (slovenskih, srbskih in hrvatskih) časopisih, vendar pa smatramo potrebnim, da ponovno poudarimo sledeče:

Predsednik Wilson je 14. aprila 1917 ustanovil takozvani "Committee on Public Information" (Odbor za obveščanje javnosti), katerega namen je, dati v javnost vse, kar smatra vladna potrebna in umetnim, da zagna javnost v sedanjem vojnem času in da dobi vlada Združenih držav preko tega odbora vse informacije, katere potrebuje. Ta odbor sestoji po odredbi predsednika Wilsona iz državnega tajnika (Secretary of State), vojnega tajnika (Secretary of War), mornaričnega tajnika (Secretary of Navy) in iz enega državljanu, upravitelja urada tega odbora, g. George Creel.

Da pride ta urad v čim ožji stik s celim narodom in z vsemi narodnostmi, ki sestavljajo ta narod, so osnovni v tem uradu razni oddelki, izmed katerih je tudi eden za izvrševanje poslov med tem vladnim uradom in med Sloveni, Hrvati in Srbi z enim imenom: Jugoslovani v Ameriki. In v naslov tega oddelka je: "Jugoslav Bureau, Committee on Public Information, 10 Jackson Place, Washington, D. C."

Na podlagi tega je smatrati vsako pismo in vsako drugo poročilo, katero se dobi od tega urada, za uradno pismo ali poročilo vladnega urada in se mora po tem tudi ravnati in odgovoriti.

Ponovno poudarjamo, da je ta oddelak vladne službe — to je Jugoslav Bureau, Committee on Public Information — na razpolago vsem slovenskim, hrvatskim in srbskim (jugoslovanskim) društvom ter posameznikom za vse posle, ki se tičejo vlade, ker ni ta urad — kakor smo že prej omenili — utemeljen samo zato, da daje vesti v javnost, temveč tudi, da nabira vesti in informacije, katere žele Jugoslovani v Ameriki

Dopis

Export, Pa.

Prosim, odstopite mi nekoliko prostora v našem glasilu JSKJ, da se oglašim iz našega premo-garskega mesta.

O delavskih razmerah nimam veliko poročati. Dela se s polno paro, le tuptam včasih primanjkuje železniških voz. Delavcev ne primanjkuje, dasi se še vedno kdo izseli, ali katerega pokličejo v armado Strica Sama. Veliko jih je tudi pustilo pik in lopato, ker se vozijo na delo v tvornice v North Trafford, Pitt Carn, Wilmerding, največ pa jih hodi na delo od tu v Westinghouse Electric & Manufacturing Co. v East Pittsburgh, kjer izdelujejo vse ono, kar se bo rabilo za strmoglavljenje nemškega kajzerizma in vseh njegovih po milosti božji postavljenih tiranov in sovražnikov lastnega naroda, katerega gonijo v smrt in pogin.

Dreginja tudi tukaj ne zaostaja za drugimi mesti.

Poročati imam tudi žalostno vest. V Linhartu, Pa., je 24. avg. umrla rojakinja Marija Dekleva v starosti 46 let. Doma je bila iz Prema na Notranjskem. V Ameriko je prišla pred 26. leti, to je leta 1892. Tukaj zapuščala žalostnega soprega in pet otrok: 3 hčere, katerih je ena omožena, ter 2 sinov; najmlajši je star štiri leta. Ranjka je bila mirnega značaja, pridna in skrbna gospodinja ter ljubeča mati svojih otrok. Pred svojo smrtjo je še večerjala skupno s svojo družino in ni niti najmanj slutila, da ji je smrt tako blizu. Pospravila je še namizno posodo ter se veslala na stopnice pred svojo hišo, nakar je onahnila. Bila je v trenutku mrtva: vse prizadevanje jo spraviti k življenju je bilo zastonj.

Umrla je bila večletna članica Jugoslovanske Katoliške Jednote; pripadala je k društvu sv. Barbare št. 33 v Trestle, Pa. Pričakovano se je od gori navedenega društva, da bo odredilo pogreb, ali žalobno društvo se je le toliko odzvalo, da je poslalo cela dva zastopnika. Na vprašanje, zakaj ni društvo vsaj toliko storilo, da bi poslalo zadostno število mož, da bi vsaj krsto nosili, ter zakaj niso poslali društvene zastave, da bi se bila razobesila v hiši žalosti, sem dobil odgovor, da društveni pogrebi niso več v modi, zastava pa da je taka, da je ni vredno razobesiti: v ostalem pa sploh: "kaj te briga, saj nisi član našega društva." Res je, da nisem član omenjenega društva, pač pa sem član JSKJ, kakor so moji sobratje pri društvu št. 33 in kot tak imam enake pravice se pobrigati za so-

poslati vladi, ali ista potrebuje znati.

Prosim, da se ta objava sporoči v celoti članom našega društva na prvi prihodnji seji.

S spoštovanjem,

Jugoslav Bureau,
Committee on Public Information,
PETER MLADINEO,
upravitelj.

brata ali sestro JSKJ. in to tam, kamor me pot nanesa.

Omenjenemu društvu prav iz srca želim, da ne bi dolgo noben sobrat umrl, ker to je iz mode in tako tudi stara moda, da se ne izplača umirati, še manj pa na pogreb hoditi, posebno sedaj v teh dragih časih. Škoda je tudi zastavo razviti, ker tako in tako mrtvemu nič ne velja, in pri tem bo pa tudi za jedoto "all right", ker ne bo treba smrtnine plačati, dokler ne pride smrt v modo.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti dne 27. avgusta po katoliških obredih. Pokojnica so nesli v Turtle Creek, Pa., v katoliško cerkev, kjer se je brala sv. maša. Rev. Shiltz je napravil v cerkvi pomenljiv govor v angleškem jeziku, za kar mu gre največja hvala. Pokopali smo jo v Copelandu na St. Mary's pokopališču, kjer naj v miru počiva v hladni zemlji do vstajenja.

Rodbini Dekleva tem potom izrekam moje srčno sožalje.

Končno pozdravljam vse rojake in rojakinje širom naše nove domovine, posebno pa vse brate in sestre JSKJ.

A. S.,
član dr. sv. P. št. 116 JSKJ.

Naznanila.

Članstvo društva sv. Jozefa št. 45 JSKJ v Indianapolisu, Ind., se tem potom opozarja, da se polnoštevilno vdeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila 8. septembra v navadnih prostorih. Začetek točno ob 1. uri popoldne. Na tej seji se bo glasovalo, ali se naj povzročijo dnevne glavni uradnikom in delegatom prihodnje konvencije ter obenem ali naj se zveza plača glavnega tajnika, ali ne. Ker je stvar velikega pomena, je upati, da bo vsak član oddal svoj glas po svoji najboljši razsodbi. Želeči je, da bi se članstvo JSKJ, izreklo za povznanje plače, kajti, ako pomislimo na razmere, ki sedaj vladajo, je resnica, da naš glavni tajnik ne more delati za isto plačo kot jo je imel pred dvema letoma. Torej je upati, da bo članstvo oddalo svojo pravilno razsodbo z glasovanjem.

Louis Rudman.

Tem potom opozarjam vse člane društva sv. Alojzija, št. 19, da se kolikor mogoče v obilnem številu vdeležijo prihodnje mesečne seje, ker na dnevnem redu bo več važnih točk; med drugimi važnimi posli se bo glasovalo tudi o povznanju plače glavnemu tajniku.

Opozarjam pa tudi vse tiste, ki so še dolžni društvu, ker se niso vdeležili pogreba, da takoj pripravi seji poravnajo svoj dolg, ker, ako hočemo imeti vsi enake pravice, moramo imeti tudi enake dolžnosti.

Toliko v prijazno naznanilo.

John Vidmar, tajnik.

(Prihodnjic ne pošiljajte poročil v zadnjem trenutku. Op. ur.)

Vojna divja v Franciji.

Ljudje se ne morejo boriti in obenem obdelovati zemljo.

MI JIH MORAMO PREHRANITI!

United States Food Administration

(Dalje prihodnjik.)

Imenik uradnikov

Krajevni društvi Jugoslovanke Katoličke Jednote v Zdr. državah ameriških.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, v Ely, Minn.

Predsednik: Jos. Sprajcar, box 974, Ely, Minn.; tajnik: Joseph Mertel, box 278, Ely, Minn.; blagajnik: Frank Zavri, box 282, Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Joe Škaletovi dvorani točno ob drugi uri popoldne.

Društvo Sv. Sreča Jezusa, št. 2, v Ely, Minn.

Predsednik: Johan Hutar, box 969, Ely, Minn.; tajnik: Anton Poljanec, box 954, Ely, Minn.; blagajnik: Frank Erčulj, box 271, Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Joe Škaletovi dvorani točno ob drugi uri popoldne.

Društvo Sv. Barbare, št. 3, v La Salle, Ill.

Predsednik: Joseph Bregach, 437 - 4th St.; tajnik: Joseph Spellet, RFD, No. 22; blagajnik: Math Komp, RFD, No. 22. — Vsi v La Salle, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Matt Kompa, 1026 First St.

Društvo Sv. Barbare, št. 4, v Federal, Penna.

Predsednik: Lorenz Klemenčič, P. O. box 144, Burdine, Pa.; tajnik: John Demshar, P. O. box 237, Burdine, Pa.; blagajnik: Stefan Vozel, 722 Mill St. Bridgeville, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v slovenski dvorani v Burdine, Pa.

Društvo Sv. Barbare, št. 5, v Soudan, Minn.

Predsednik: Joseph Oblak, box 1102 Soudan, Minn.; tajnik: John Dragovan, box 663, Soudan, Minn.; blagajnik: Anton Gornik, box 1505, Tower, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni kapeli v Tower, Minn.

Društvo Marije Pomagaj, št. 6, v Lorain, Ohio.

Predsednik: John Sustaršič 1677 E. 34 St.; tajnik: Lnd. Petkovšek, 1679 E. 34th St.; blagajnik: John Dougan 1574 E. 31st St. — Vsi v Lorain, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v A. Virant dvorani.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 9, v Calumet, Mich.

Predsednik: Frank Sedlar, 330 Osceola St.; tajnik: Lnd. Petkovšek, 1679 E. 34th St.; blagajnik: John Dougan 1574 E. 31st St. — Vsi v Lorain, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Jofa, Calumet, Mich.

Društvo Sv. Štefana, št. 11, v Omaha, Neb.

Predsednik: John Ulrich, 1450 So. 18 St.; tajnik: Michael Mravenec, 1454 So. 17 St.; blagajnik: Joseph Cefuran, 1423 So. 12 St. — Vsi v Omaha, Neb.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani John Brunski 1214 So. 13 St.

Društvo Sv. Jozefa, št. 12, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: John Borštnar, 182 - 434, Butler St., Pittsburgh, Pa.; tajnik: John Simonek 1132 Fabjan St. NS, Pittsburgh, Pa.; blagajnik: Nick Povse, 2 Graib St. Munro Hill, NS, Pittsburgh, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v K. S. domu, 57 Butler Street.

Društvo Sv. Alojzija, št. 13, v Bagdaley, Pa.

Predsednik: Frane Kolene, box 42, Whitney, Pa.; tajnik: John Krajčević, box 156 Whitney, Pa.; blagajnik: Anton Rak box 53, Hostetter, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v društveni dvorani v Hostetter, Pa.

Društvo Sv. Jozefa, št. 14 v Crockett, Cal.

Predsednik: Frank Velikonja; tajnik: Michael Nemanich, box 137; blagajnik: Anton Bernabich. — Vsi v Crockett, Cal.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo, ako je le mogoče, v stanovanju M. Nemanicha.

Društvo Sv. Petra in Pavla, št. 15, v Pueblo, Colo.

Predsednik: John Morhar 1210 Bohmen; tajnik: Joe Merhar 1203 Bohmen; blagajnik: Anton Strazišar 1330 Abrienda. — Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje v John Rocovi dvorani 223 E. Northern, Pueblo, Colo.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 16, v Johnstown, Pa.

Predsednik: Johan Tegelj 1115 Virginia Ave.; tajnik: Gregor Brešak 407 - 8 Ave.; blagajnik: Ivan Matič 893 Broad St. Vsi v Johnstown, Pa.

Društvo zboruje v lastni dvorani vsako tretjo nedeljo 725 Bradley Al. Johnstown, Pa.

Društvo Sv. Jozefa, št. 17 v Aldridge, Mont.

Predsednik: Jakob Biatnik; tajnik: John Mikolich; blagajnik: John Mikolich. — Vsi v Corvin Springs, Mont.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu John Mikolich ob 9. uri popoldne.

Društvo Sv. Alojzija, št. 18 v Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Valentin Marcino box 630; tajnik: Joe Jugovitch 512 - 2nd St.; blagajnik: Louis Taucher, box 835. — Vsi v Rock Springs, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Slovenskem domu.

E. 32nd St.; blagajnik: John Zorc 1657 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Alois Virantovi dvorani.

Društvo Sv. Jozefa, št. 20, v Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Kolar, box 184; tajnik: Josip Novak box 611; blagajnik: Jakob Merkun box 703. — Vsi v Gilbert, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Anton Intiharjevi dvorani v Gilbert, Minn.

Društvo Sv. Jozefa, št. 21, v Denver, Colo.

Predsednik: Joseph Jartz, 6300 Washington St.; tajnik: Frank Oken 5141 Clarkson St.; blagajnik: John Cesar 5115 Emerson St. — Vsi v Denver, Colo.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo ob 9. zjutraj na 4000 Humboldt St.

Društvo Sv. Jurija, št. 22 v South Chicago, Ill.

Predsednik: Nikola Radelja 9853 Ewing Ave.; tajnik: Anthony Motz 9641 Ave. M.; blagajnik: Nikola Jakovčič 9621 Ave. M. — Vsi v So. Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 8. zvečer v Schlitz Hall na 9510 Ewing Ave.

Društvo Sv. Ime Jezus, št. 25, v Evelyth, Minn.

Predsednik: John Nengar, 117 Jones Street; tajnik: Louis Govež 613 Adams Ave.; blagajnik: Louis Kotnik 301 B Ave. Vsi v Evelyth, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Max Stipetičevi dvorani ob 1/2 drugi uri popoldne.

Društvo Sv. Štefana, št. 26, v Pittsburghu, Pa.

Predsednik: Anton Zhašnik 20-4800 Butler St.; tajnik: Joseph Pogačar 5207 Berlin Alley; blagajnik: John Varoza 5126 Natrona Alley. — Vsi v Pittsburghu, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v K. S. domu na 57 in Butler Sts.

Društvo Sv. Mihaela Arhangetja, št. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: Martin Jankovich, Diamondville, Wyo.; tajnik: Tony Koren, box 94, Frontier, Wyo.; blagajnik: J. Brovlich 117, Diamondville, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v zvezni dvorani.

Društvo Marija Danica, št. 28, Sublet, Wyo.

Predsednik: Joseph Hribernik box 82; tajnik: Jean Zuntar, box 182; blagajnik: Jernej Časel, box 184. Vsi v Sublet, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Frank Ciraj dvorani.

Društvo Sv. Jozefa, št. 29, Imperial, Penna.

Predsednik: Valentin Peternelj, box 172; tajnik: Alois Tolar, box 242; blagajnik: Frank Dolinar, box 34. — Vsi v Imperial, Pa.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Narodnem Slov. Domu.

Društvo Sv. Jozefa, št. 30, Chisholm, Minn.

Predsednik: John Lamuth, 218 Valnotz St.; tajnik: Jacob Petrich, box 646; blagajnik: John Šmole, 227 Paper St. Vsi v Chisholm, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu popoldan v G. Lovrene Kovach dvorani.

Društvo Sv. Alojzija, št. 31, Braddock, Pa.

Predsednik: Anton Mramor, 1724 Wolf Ave.; tajnik: Martin Hudale 1615 Ridge Ave.; blagajnik: Martin Jerina 1718 - 11 St. — Vsi v Braddock, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Litvinski dvorani 815 Washington St., Braddock, Pa.

Društvo Marija Zvezda, št. 32, Black Diamond, Wash.

Predsednik: Louis Kerne, box 152; tajnik: G. J. Porenta box 176; blagajnik: Jos. Burkelca box 15. Vsi v Black Diamond, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v prostorih sobrata G. J. Porenta.

Društvo Sv. Barbare, št. 33, Treistle, Penna.

Predsednik: Gregor Oblak, RD No. 1, box 82, Turtle Creek, Pa.; tajnik: Frank Schiffrar box 122, Unity Sta., Pa.; blagajnik: John Schiffrar, box 122, Unity Sta., Turtle Creek, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v Slovenski dvorani v Treistle, Pa. ob 1. popoldne.

Društvo Sv. Petra in Pavla, št. 35 v Lloydell, Pa.

Predsednik: Matija Hribar, box 3, Lloydell, Pa.; tajnik: Andy Malovrh box 1; Lloydell, Pa.; blagajnik: Josip Škeri box 326 Beaverdale, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Lloydell, Pa. v lastni dvorani.

Društvo Sv. Alojzija, št. 36, v Cone-maugh, Pa.

Predsednik: John Kukovica 449 - 1 St.; tajnik: John Brezovec box 126; blagajnik: Joseph Dremely box 275. Vsi v Canamaugh, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v svoji lastni dvorani na First Alley.

Društvo Sv. Ivana Krstnika, št. 37 v Cleveland, O.

Predsednik: Anton Braniš 1045 E. 61 St.; tajnik: Damjan Tomažin 1005 E. 61 St.; blagajnik: Frank Milavec 1029 E. 61 St. — Vsi v Cleveland, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Sv. Jozefa dvorani.

Društvo Sv. Barbare, št. 39 v Realya, Wash.

Predsednik: Valentin Bruketa box 43; tajnik: Anton Čop box 440; blagajnik: Mile Barčević box 375. — Vsi v Roslyn, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani lekarne ob 9. popoldne.

Društvo Sv. Mihaela, št. 40, v Claridge, Pa.

Predsednik: Anton Jerina, box 204; tajnik: Anton Kosoglov box 144; blagajnik: Anton Šemrov box 284. — Vsi v Claridge, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. popoldne v Slovenskem Nar. Domu.

Društvo Sv. Jozefa, št. 41, v East Palestine, O.

Predsednik: Frank Leham 476 East Marine St.; tajnik: Pavel Tavfar box 533; blagajnik: Anton Brelhi, 337 North Ave. — Vsi v E. Palestine, O.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu pri bratu F. Jurjavecu.

Društvo Marija Pomagaj, št. 42, v Pueblo, Colo.

Predsednik: Anton Kralich 1115 Mahren Ave.; tajnik: Primož Knafelc 1102 Bahmen Ave.; blagajnik: Joe Zabu-kovec 1217 Berwind Ave. — Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 8.30 popoldne.

Društvo Sv. Alojzija, št. 43, v East Helena, Mont.

Predsednik: John Ambrozich box 4; tajnik: Frank Perich box 143; blagajnik: Anton Smole, box 162. — Vsi v East Helena, Mont.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Fraternal Hall ob 7. zvečer.

Društvo Sv. Martina, št. 44, v Bar-berton, Ohio.

Predsednik: Frank Bantoncel 147 Center St.; tajnik: Frank Tonja, 411 W. Hobozan St.; blagajnik: Frank De-beve RFD 25, box 112. Vsi v Barberton, Ohio.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Dormiš Hall v starem prostoru.

Društvo Sv. Jozefa, št. 45, v Indianapolis, Ind.

Predsednik: Tony Gerbas 2802 W. St. Clar St.; tajnik: Louis Rudman 737 N. Holmes St.; blagajnik: Josip Gačnik 702 Holmes Ave. — Vsi v Indianapolis, Ind.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. popoldne na 903 N. Ketechem St.

Društvo Sv. Barbare, št. 47, v Aspen, Colo.

Predsednik: Joseph Borštnar box 419; tajnik: Frank Lovšin box 379; blagajnik: John Lovšin box 252. — Vsi v Aspen, Colo.

Društvo zboruje vsaki tretji ponedeljek v mesecu v navadnih prostorih.

Društvo Vitezi Sv. Jurija, št. 49 v Kansas City, Kans.

Predsednik: John Hotjence 510 Buznet Ave.; tajnik: Josip Kastelec 509 Ohio Ave.; blagajnik: Peter Špelhar 422 N. 4th St. — Vsi v Kansas City, Kans.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 3. uri popoldne v cerkveni dvorani na 515 Ohio Ave.

Društvo Sv. Petra, št. 50, v Brooklyn, New York.

Predsednik: Gabriel Tassotti 423 Throop Ave. Brooklyn, N. Y.; tajnik: F. G. Tassotti 130 Scholes St., Brooklyn, N. Y.; blagajnik: F. G. Tassotti.

Društvo zboruje vsako tretjo soboto v mesecu v John Klueg Hubertus Jaeger Hall 211 Montrose Ave., Brooklyn N. Y.

Društvo Sv. Petra, št. 51 v Murray, Utah.

Predsednik: Lovrene Založnik, box 32; tajnik: Josip Kastelle RFD No. 7, Box 2 G. State; blagajnik: Mark Petrie 4978 So. G. State. — Vsi v Murray, Utah.

Društvo zboruje vsaki drugi torek v mesecu v Foresters Hall.

Društvo Sv. Jozefa, št. 52, Mineral, Kans.

Predsednik: Frank Spelser box 136 Mineral, Kan.; tajnik: John Kastele box 56, Mineral, Kan.; blagajnik: M. Bambič, box 307, W. Mineral, Kan.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Frank Spelser dvorani v Mineral, Kan.

Društvo Sv. Jozefa, št. 53, v Little Falls, N. Y.

Predsednik: Josip Homovec 2 East Casler St.; tajnik: Frank Masie 39 Danube St.; blagajnik: Aloja Marosec 23 Sherman St. — Vsi v Little Falls, N. Y.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v lastni dvorani na 36 Danube St.

Društvo Sv. Frančiška, št. 54 v Hibbing, Minn.

Predsednik: Anton Kromar 202 - 2 Ave.; tajnik: Josip Smolz 114 West Sellers St.; blagajnik: John Povsah box 347. — Vsi v Hibbing, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Narodni dvorani.

Društvo Sv. Roka, št. 55 v Uniontown, Pa.

Predsednik: Urban Rupar box 128; tajnik: Josip Krumar box 43; blagajnik: Martin Prah box 87. — Vsi v Uniontown, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Brownsville Hall, W. Mine St. Uniontown.

Društvo Sv. Alojzija, št. 57 v Export, Penna.

Predsednik: Frank Šušaršič S. R. box 341; tajnik: Louis Supančich box 136; blagajnik: Frank Nagoda, box 192. — Vsi v Export, Pa.

Društvo Sv. Barbare, št. 60 v Chisholm, Minn.

Predsednik: Leopold Podgornik 223 Hemlock St.; tajnik: Martin Govendik box 307; blagajnik: Anton Poderžaj, box 372. — Vsi v Chisholm, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. popoldne v S. Praprotnik dvorani.

Društvo Sv. Jurija, št. 61 v Reading, Penna.

Predsednik: John Šimec 131 Little Gordon Alley; tajnik: John Pezderc 343 N. River St.; blagajnik: John Jaklič 333 N. River St. — Vsi v Reading, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo sredo v mesecu ob 7. zvečer v Clinton Hall, v gel Front in Washington Sts.

Društvo Sv. Florijana, št. 64, v So. Range, Mich.

Predsednik: Mike Muhvič box 105; tajnik: Peter Klobucar box 32; blagajnik: Nick Kralj, box 10; zastopnik: Nick Kralj. — Vsi v Baltic, Mich.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v cerkveni dvorani So. Range, Mich.

Društvo Sv. Petra in Pavla, št. 66, v Joliet, Ill.

Predsednik: Anton Kostček, 1124 Oakland Ave.; tajnik: Anton Barbič 1609 N. Broadway; blagajnik: John Papich 1607 N. Broadway. — Vsi v Joliet, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. popoldne v stari šoli sv. Jozefa.

Društvo Ius Prijatelj Maleh, št. 68 v Monessen, Pa.

Predsednik: St. Kovačič, box 185; tajnik: Matt Zorčič, box 411; blagajnik: Andro Matko, box 510. — Vsi v Monessen, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. popoldne v Hrvatski Dvorani v Monessen, Pa.

Društvo Sv. Petra, št. 69 v Thomas, W. Va.

Predsednik: Frank Kolene, box 31; tajnik: John Urban, box 292; blagajnik: Marko Bulić, box 308. — Vsi v Thomas, W. Va.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v Mike Bulić dvorani na 2. ulici.

Društvo Zvon, št. 70 v Chicago, Ill.

Predsednik: Frank Retel 1826 W. 22nd St.; tajnik: Josip Bečič 2332 Blue Island Ave.; blagajnik: John Zvezdič 1801 W. 22nd St. Vsi v Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu na Lincoln St. in 22 Pl.

Društvo Sv. Janeza Krstnika, št. 71, v Collinwood, O.

Predsednik: Luka Trček 15021 Holmes Ave.; tajnik: Frank Trepal, 732 E. 15th St.; blagajnik: Tony Baraga, 15702 Saranac Rd. — Vsi v Collinwood, Ohio.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Barbare, št. 72, Taylor, Wash.

Ovo je 72 društvo Taylor, Wash. Predsednik: Ciril Ermenec; tajnik: Josip Penozo box 121; blagajnik: Josip Penozo box 121. — Vsi v Taylor, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1

Iz naše krvave zgodovine

GOVOR LJUBLJANSKEGA ŽUPANA IVANA HRIBARJA, KI GA JE IMEL V DUNAJSKI POSLANSKI ZBOR NISI 16. MARCA LETA 1909.

(Nadaljevanje.)

20. september.

Vzlie temu je deželno predsedništvo odredilo, da v nedeljo 20. zvečer poleg orožnikov nastopi še več vojaštva in je stopil na mesto policijskega svetnika Wratschka, ki je prejšnja dva dni službo jako spretno in taktično izvrševal, deželni tajnik dr. Mathias, kateremu je bilo podrejeno tudi vojaštvo. Priznali mi boste, gospoda moja, da se z gotovostjo odredbam doseže ravno nasprotje tega, kar se je hotelo doseči. Da je deželno predsedništvo v Ljubljani kaj takega želelo, se pač ne sme trditi. Toda njegovo postopanje opravičuje domnevanje, da si ni bilo na jasnem, kaj zamorejo njegove odredbe povzročiti.

Ce je že bilo neprimerno, po preteku sobotne noči razburjati v nedeljo tudi na umeten način ljudi s tem, da so bili po vsem mestu raztreseni vojaški oddelki, kar je privlačilo radovedneže, je bilo po moji sodbi še slabše, da se je dispozicija z vojaštvom odvzela v službi osivelemu, izkušenemu in taktičnemu policijskemu svetniku Wratschku in se izročila deželni tajniku dr. Mathiasu, ki pri enakih prilikah ni še nikdar interveniral in da se je po polnoma na stran potisnilo izkušnega mestnega policijskega svetnika Lauterja, ki je pri policijskem ravnanju na Dunaju služil 23 let!

Posl. Marekhl: Ni se obnesel! Polnoma se je obnesel; vprašajte tukaj pri policijskem ravnanju na Dunaju, kak uradnik je to!

Posl. Marekhl: Toda prejšnjo noč se ni obnesel. Obnesel se je popolnoma, to boste spoznali iz daljnih mojih izjavanjih.

Posl. Marekhl: Ni se obnesel! Vi boste o tem, sodili, če se je obnesel ali ne! Saj vas ni bilo zraven, in torej ne morete nič soditi. Saj sem pripravljen priznati, da se je dr. Mathias pošteno trudil, biti kos svoji nalogi, toda, gospoda moja, dobra volja še ne zadostuje, zakaj kjer ni izkušeni, tam se z najboljšo voljo nič ne opravi. Tako je bilo tudi tu, kjer se je mlademu uradniku deželne vlade nalogo otežilo še s tem, da se poveljstvo vojaških oddelkov ni, kakor je predpisano, izročilo starejšim izkušnejšim oficirjem, marveč mladim neizkušenim lajtnantom, ki resnobe svoje na loge morda niso mogli pojmiti.

In — tako se je zgodila nesreča...

Po pričah, gospoda moja, je uradno dognano, da je po 20. septembra mnogo imenovani lajtnant Mayer ukazal streljati, ne da bi imel za to kak povod. Da je to res, bom poskusil dokazati s službenim reglementom za e. kr. armado. V paragraf: 72. marginalni št. 516. govorečem o rabi orožja za potlačanje izgrediv, je rečeno, da se "sme rabiti orožje pri izgrediv in puntarskih gibanjih na izredu in utemeljeno zahtevanje pooblaščenega političnega uradnika v tistih slučajih, ko so njegovi predloži pozivi, naj nastane zakonito stanje, ostali brez uspeha in je tudi zapovednik dodeljenega vojaštva prepričan o potrebi takega nastopa, potem — je dalje rečeno — če je bilo vojaštvo dejansko žaljeno ali celo napadeno z orožjem.

Posl. Marekhl: To se je gotovo zgodilo!

Počakajte samo na to, kar bom pozneje povedal. Kaj pravijo pričje, izvedeli boste iz njih pričevanj, ki leže pri sodišču. Dajte je rečeno (čita):

"...isto tako, če ljudje z orožjem ali drugimi nasilnimi orodji s sovrážnim namenom proti vojaštvu silijo in se je bati, da se vsled tega zmanjša njega akcijska zmoglost ali čez mero utesni."

Po izjavi e. kr. deželnovaldnega tajnika dr. Friderika Mathiasa je dognano, ne le, da sploh ni zahteval naj se rabi orožje, marveč da je v usodnem trenutku poskušal lajtnanta Mayerja pripraviti do tega, naj ne strelja (Čuj, čujte!), kar je čisto naravno, ker zategadelj ni pozivljaj, naj se napravi zakonito stanje, ker sploh ni bilo nezakonitega stanja, kakor je razvidno iz njegove izpovedi, dalje iz izpovedi policijskega svetnika Oskarja Wratschka in brez števila drugih prič.

V tej marginalni številki ad b) omenjenega slučaja tu sploh ni bilo. Ljudje niso ne z orožjem ne z drugimi nasilnimi orodji v sovrážnem namenu silili proti vojaštvu in se vsled tega tudi ni bilo bati, da bi bila akcijska zmoglost vojaštva ovirana ali preveč utesnjena. To se razvidi zlasti iz izpovedi e. kr. policijskega svetnika Oskarja Wratschka, da na tej med hišo meščanskega bolniškega zaklada in med tamkajšnjim obrežjem Ljubljance ni bilo videti, da bi se zbirali ljudje in da tudi v Solskem drevoredu ni bilo večje množice, tako da se mu zdelo situacija pomirljiva.

Zdaj pa, čestita gospoda, bi rad vedel, kako je mogel lajtnant Mayer v takih razmerah misliti, da bi se zamogla zmožnost njegovega oddelka ovirati ali preveč utesniti. Toda naj govorita omenjena funkcionarja deželne vlade same. Iz njih izpovedi boste najbolje razvideli, kako se je ta stvar zgodila.

Zaslišan pri sodišču dne 28. septembra je e. kr. deželnovaldni tajnik dr. Friderik Mathias izpovedal sledeče — čestiti gospod pred sednik naj mi dovoli, da prečitam to izpoved — (čita):

"Lajtnant Mayer je imel naročilo, zapreti s svojima dvema oddelkoma Prešernove ulice pri Frishejvi prodajalni proti eventualni taji pritiskajoči množici. — To je bilo nekako ob polu osmih zvečer.

Z njegovim sem lajtnanta Mayerja s njegovim oddelkom kakor tudi drugo asistentno moštvo nad odlozani mu prostor. Ko sem vsled dobljenega obvestila odpravil večjo množico s Kongresnega trga in se informiral o položaju na Dunajski cesti, kamor je bil postavljen major Weber oddelk vojaštva pod poveljstvom stotnika Praxmarerja, sem šel mimo vojaške stališča v Prešernove ulice, da se tudi tam informiram o položaju. Toda lajtnanta Mayerja nisem dobil na mestu, pač pa sem dobil vojaške oddelke, ki so zapirali vhod v Sv. Petra cesto, v Miklošičeve ulice, v Wolfve ulice in dohod k Prešernovemu spomeniku.

Tudi franciškanski most je vojaštvo na desnem bregu Ljubljane zaprlo. Zapazivši to, sem šel hitrih korakov k zaprti strani franciškanskega mostu, od koder sem slišal glasno kričanje, vpitje in žvižganje. Ko sem bil nekako sredi mostu, sem videl, da je en del most zapirajočega vojaštva z bajoneti planil proti množici v Solskem drevoredu. V istem trenutku sem zavpil:

— Gospod lajtnat, stojte, stojte!

Komaj sem to zaklical, je že počelo streljati. Na to sem planil k lajtnantu Mayerju — zgodilo se je to v nekaterih sekundah — in sem ga ves prepaden vprašal:

— Gospod lajtnant, kaj ste storili?

Na to mi je odgovoril:

— Streljal sem!

— Kdo je to naročil? — sem vprašal.

— Jaz! — mi je odgovoril. Na moje vprašanje, zakaj je lajtnant Mayer zapustil odlozani mu prostor brez mojega naročila, mi je odgovoril:

— Vi nimate tu nobenih naročil dati! Vi smete samo prositi! (Čujte! Čujte!)

Čujte predznost mladega lajtnanta, ki misli, da nad kakšnega lajtnanta nima ničesar več na svetu!

(Čita): — Na ta nezadovoljivi odgovor sem se obrnil k lajtnantu Koenig, ki je po činu mlajši in je še stal pri mostu, in ta mi je na moje dotično vprašanje povedal, da je množica neki metala kamenje na vojaštvo, na kar je dal lajtnant Mayer streljati. Koj na to sem tekel k asistentnemu zapovedniku majorju Weberju, kateremu sem dogodek naznanil, oziroma k telefonu, od koder sem poročal gospodu deželnemu predsedniku. Opomniti moram še, da se mi je po tem dogodku na moje vprašanje, če je kdo vsled streljanja ranjen, odgovorilo mislim od nekega podčastnika:

— Nič ne ni ranjen, saj se je streljal samo v zrak. —

Čujte še to!

— Na vprašanje, če je omenjeni vojaški oddelk lajtnanta Ma-

yerja bil od množice, ki se je zbrala na obeh straneh obrežja, obmetavan s kamenjem, moram odgovoriti, da napada s kamenjem na omenjeni vojaški oddelk z ozirom na gorenji opis nisem mogel zapaziti, ker se more raba orožja smatrati kot neposredno posledico dejanskega insultiranja vojaštva.

Povelje "streljati" dotičnega predpisane signala ali poziva na množico naj se razide, ker se bo sicer streljalo, nisem slišal.

Kot ranjena izmed moštva vsled metanja s kamni, ki sta je omenila lajtnant Mayer oziroma lajtnant Koenig so mi pokazali bobnarja (trobentača) nisem nobenega videl, ki mi je pokazal krvavečo poškodbo na srednjem prstu.

Izpoved e. kr. policijskega svetnika Oskarja Wratschka pred sodiščem dne 5. oktobra se glasi (čita):

— Dne 20. septembra proti devet uri zvečer sem nameraval iz Prešernovih ulic iti čez Marijin trg na Sv. Petra cesto, da izvem, če je resnično med tem došlo obvestilo, da se na Radeckega cesti zbirajo večje množice demonstrantov.

Gredoč tja sem se nekako med Prešernovim spomenikom in med Mayerjevo lekarno za nekaj trenutkov ustavil, da si ogledam položaj. Ta je name napravil popolnoma pomirljiv vtis. Marijin trg do Ljubljance je bil prazen. — Isto tako nisem zapazil nobenega zbiranja ljudi v Wolfvovih ulicah, za seboj sem videl le nekaj oseb, ki so se mirno zadržale. Samo iz Stritarjevih ulic sem slišal hrup kričee in žvižgajoče množice. — Tudi na prostoru med hišo in meščanskega bolniškega zaklada in tamkajšnjim ljubljaničnim bregom ni bilo zapaziti zbrane množice; ni pa izključeno, da so se tam gibale posamične osebe, ker je razdalja od mene tja znašala kakih 70 metrov. Vsled razmeroma slabe razsvetljave Solskega drevoreda sem samo zapazil, da v tistem času tamkaj ni bila zbrana večja množica.

Ker sem našel, da je situacija pomirljiva, sem šel dalje. V tem trenutku pa so me ustavili strelji iz smeri Solskega drevoreda, ki so hitro zaporedoma počili.

Omeniti moram, da neposredno pred streljanjem ni bilo slišati ne hrupa ne vpitja iz Solskega drevoreda, kar bi se bilo gotovo zgodilo, če bi bila kaka množica navahala na vojaštvo. Tudi ne morem trditi, da je tamkaj postavljeni oddelk vojaštva bil napaden s kamni, ker bi bil moral slišati padanje kamnov.

Seveda ni izključeno, da so bili vrženi posamični kamni. Slišal ali videl nisem nobenega.

Ko sem potem nadaljeval pot na sv. Petra cesto, sem čez nekaj sekund slišal še nekaj streljajev in sicer kakke tri.

Kmalu po streljanju je bil vojaški oddelk odpoklican iz Solskega drevoreda, na kar sem natočeno preiskal prostor in okolice, kjer je stalo vojaštvo, če so bili tam kamni. Našel sem en sam kakor jakec velik kamen blizu tam, kjer je stalo vojaštvo, bližje mostu kakor hiši. Izključiti se mora, da bi bili demonstrantje prej kamne odstranili, tudi po streljanju ne, ker sem videl, da je bil ta prostor vedno prazen in so se tam neprestano mudili oblastveni varnostni organi. Misel sem si pač, da so kamne vzeli vojaki, ki so streljali, kot "corpora delicti".

Zdelo se mi je, gospoda moja, prečitati ti dve izpovedi zategadelj, ker bodo vojaška oblastva, kakor to pravi izjava vojnega ministra v delegaciji, najbrž poskušala predstavljati postopanje lajtnanta Mayerja kot pravilno in se bodo, ker govore določbe paragrafa 72. službenega reglementa ad marginalna številka 516 lit. a in b jasno proti temu postopanju, oklepli določb ad lit. e. Ta se glase:

(Pride še.)

Vesti iz stare domovine

PRIMORSKE VESTI.

Pritožbe zaradi slabega kruha.

Naměstništvo poroča: Z ozirom na tožbe, ki so prihajale naměstniku iz občinstva o manjvrstnosti kakovosti kruha, ki ga izdelujejo nekateri tukajšnji peki, se je pričela zadnje dni izvrševati oblastvena revizija v pekovskih obratih. V enem slučaju se je ugotovilo, da je slabo kakovost kruha pripisati večinoma premajhni skrbnosti v izdelavi kruha. Dotični pek je dobil od oblasti nalog, da mora v bodoče posvečati večjo skrb izdelavi kruha. Obenem se mu je zagrozilo, da se mu v slučaju ponovnih pritožb ustavi obrat. Revizija se nadaljuje.

Kaj dobimo ta teden?

Pod tem naslovom piše tržaška "Edinost" 2. junija: Ta teden od 2. do 8. junija (35. razdeljevanje) se bodo mogle proti praščipnjenju številke 35 izkaznice za živila dobiti naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije, in sicer na osebo in teden:

Ena četrtinka koruzne moke po 1 K kilogram; koruzna moka namesto kruha: 650 gramov koruzne moke, oziroma nadaljnjih 700 gramov za delavce pri težkih delih; eno osminko kg ječmenove kaše po K 1.08 kg; 10 dlkg suhe zelenejadi po K 11 kg; eno osminko marinade po K 4.80; pol zavoja kavne zmesi (zavoj tehta četrt kg po K 4 kg); polovica zavoja stane 50 vin; eno osminko kg eikorije po K 9.60; eno osminko kg soli na osebo in teden po 28 vin. kg; eno osminko litra kisa po 52 vin. leter; na vsakih 6 odrezkov uradne izkaznice za maslobo se dobi 3 dlkg slanice; cena je K 18 za kg, za neimovite sloje po K 6 kg; 1 skatljjo kondenziranega mleka za staree bolnike in otroke po K 3.30; en kos mila okoli 10 dlkg težak po 40 vinarjev kos.

Proslava obletnice majske deklaracije. Tržaška "Edinost" poroča: Te dni je dospel dr. Korošec v Trst. Sprejeli so ga tiho in skoro neopazno radi položaja, v katerem se nahajajo. Cesar niso mogli stotovanja za jugoslovansko misel. — riti prvi dan, so storili na dan proslave v dvorani Narodnega doma. Dvorana je bila natlačena polna. Predsednik političnega društva dr. Josip Wilfan je otvoril sestanek in pozdravil apostola Jugoslavije. Čudi se, kako morejo Italijani klevetati in se bati. Oni, ki postavljajo vse svoje v samoodločevanje in sporazum med narodi, ne morejo biti nikdar na strah sedem. Ako zahtevamo Trst, ga ne zahtevamo iz sovrštva do Italjanov ali da jih izpodrinemo od tu, temveč zaradi tega, ker vemo, da je to jugoslovanska zemlja in da je neobhodno potrebna za razvoj Jugoslavije. Morje je od izliva Soče do zadnjega rta Dalmacije slovensko. Govoril je tudi o solstvu.

Potem je bila pred dr. Korošcem govornik sprejeta resolucija, v kateri se zborovalci razšli vsi navdušeni, pevaje "Hej Slovani" in "Lepa naša domovina".

Zivela cenzura!

Pod tem naslovom piše "Edinost" 2. junija: Zaradi četrtkove pobeljene "Edinosti" smo prejeli naslednji oblastveni odlok: "V št. 145 'Edinosti' z dne 31. maja 1918 je bilo črtanih od politične tiskovne cenzure 17 mest in odstavkov članka pod naslovom: 'Proslava obletnice majske deklaracije in Jugoslovanskega kluba', nadalje tri mesta članka 'Naš odgovor dr. Krausecku, volkstratom in tržaškemu patriotu' ter celo prvo notico pod naslovom 'Domace vesti', in to radi tega, ker bi objava istih oškodovanih interese vojevanja in vnanje politike." Objavili smo ta odlok, da ne bo mislilo naše občinstvo, da je bila "Edinost" morda zaplenjena zaradi naše majniške deklaracije ali česar drugega.

Previdne gospodinjje

Imajo doma vedno eno steklenico Dr. Richterjevega

PAIN-EXPELLER

Zanesljivo sredstvo za vrnitev pri revmatizmu, bolečinah, prehladu, zavrtanju in dr.

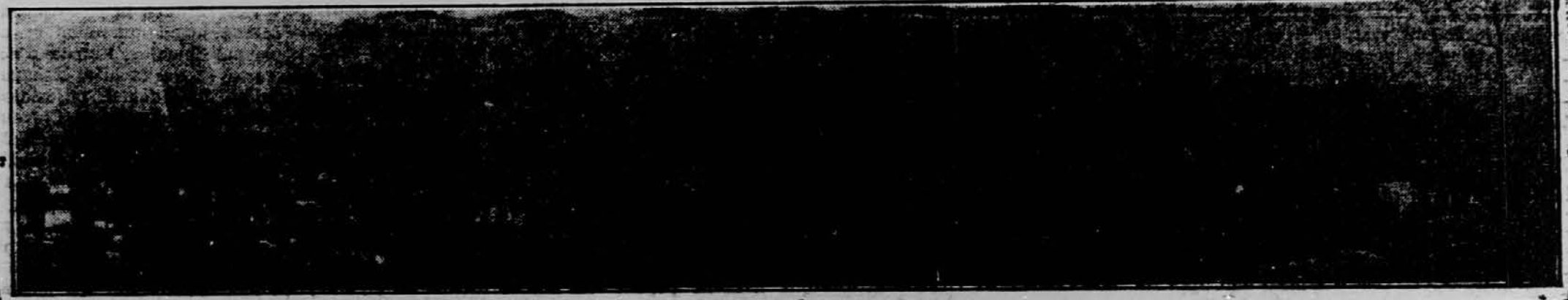
Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

35c. a. 60c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street. New York, N. Y.

ELLWOOD CITY, PA. -- MESTO SEDANJOSTI IN PRIHODNOSTI

ELLWOOD CITY je eno najnaprednejših in najbolj rastočih mest v zapadni Pennsylvaniji. Pred nekaj leti je bil

ELLWOOD CITY še majhen kraj. V Združenih državah je zelo malo mest, ki bi tako naglo rastle kot

ELLWOOD CITY. Tovarno za tovarno grade v njegovi bližini, odpirajo premogovnik za premogovnikom in poprašanje po delavcih in dobre plače so privlačne za ljudi od blizu in v razdalji 10 milj. Na tisoče jih prihaja v

ELLWOOD CITY za delom.

Delavci bodo našli v

ELLWOOD CITY največjo udobnost

ELLWOOD CITY je glavni stan SHELBY STEEL TUBE CO., ki je največja tovarna te vrste na svetu.

V ELLWOOD CITY morajo dekleta in žene dobiti dobro plačane službe.

V ELLWOOD CITY so:

The Steel Car Forge Company, Standard Engineering Company, Matthews Gravity Carrier Company, American Steel Company, Ellwood City Forge Company, Ellwood City Foundry Company, Crichton Emmanuel Company, Cavert Tire Company, Garlock Packing Company, Ellwood City Iron and Wire Company, National Supply and Construction Company, Wayne Lumber Company, Shelby Steel Tube Company, katere tovarne s prenegorovi v okolici imajo zaposlenih več kot 10 tisoč delavcev.

V ELLWOOD CITY potrošijo gori imenovane tovarne več milijonov dolarjev za povečanje svojih naprav.

Pa ni samo mnogo in dobrega dela v

ELLWOOD CITY, življenjske razmere nimajo primere. Življenjski pogoji so izborni: pitna voda je izvrstna, trgovin je mnogo in poceni; življenje je ceneno. V mestu so cerkve vseh ver; dobre šole, gledališča, zabavišča; z eno besedo vse, kar je potrebno za prijetno in udobno življenje.

Ker je dobro poznana pittsburska družba International Real Estate Co. to dobro vedela, se je odločila dati nekaterim spoštovanim Slovincem priliko, da se naselijo v tem čudovitem mestu in da si postavijo dom.

Kdor se hoče te prilike poslužiti, naj piše ali pa, ako je blizu, naj pokliče po telefonu glavni urad in družbo bo zelo veselilo, ako bo njen slovenski zastopnik vam mogel dati kakih pojasnil, katerih si želite.

NE POZABITE IN PIŠITE, DA NE BO PREPOZNO.

INTERNATIONAL REAL ESTATE COMPANY, Inc.

Glavni urad: 212, 213, 214, Blackwell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Podružnica: Ellwood City, Pa.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisiljeni: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
 Podpredsednik: JOSEF ZOROKO, R. F. D. 2, Box 112, West Newton, Pa.
 Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Coonansburg, Pa.
 Blagajnik: JOSEF ZELER, 602 S. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pom. blagajnik: ANTON HOČVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADEŽNI ODBOR:

Prisiljeni nadzor. odbora: JOSEF PETERNEL, Box 96, Wilkes, Pa.
 1. nadzornik: NIKOLAJ POVRH, 1 Grab St., Murray Hill, N. E. Pittsburgh, Pa.
 2. nadzornik: IVAN GROHLEJ, 895 E. 17th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Prisiljeni porot. odbora: MARTIN OBERHAR, Box 71, West Mineral, Kan.
 1. porotnik: FRANK TROPOČIČ, R. F. D. 2, Box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotnik: JOSEF GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 548 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 63 Cortlandt Street, New York City.

Članjena društva, oziroma njih uradniki, so nujno prosi, pošljijo vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Polnih, Expressnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Title Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V skladu, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Magdalenina kita

Francoski spisal JEAN RAMEAU.

(Nadaljevanje.)

Župnik je že postavil kelih pred tabernakelj ter začel moliti "introito".

Cerkev je bila stara in napolnena, kljub temu se je pa abbeju zelo dopadla. Ob stranski steni je bila tako velika razpoka, da je pomolila skozi njo svojo radovedno glavo Cajolova koza, katero je pa Pepita kmalo odgnala z besedami:

— Proč, nesramnica!

Ker ministrant še ni znal dobro obredov, si je moral župnik na vsa vprašanja sam odgovarjati.

Pepita bi bila boljši ministrant, kajti neprestano je šepetala ministrantu. — Zdaj še ne! — Zdaj! — Stopi in prenesi knjigo! — Pohlejni!

Abbe Bordes je lepo prišel do zavzivanja, kar naenkrat je pa pogledal skozi okno.

Ministrant Avgust je mislil, da ga je polomil in je začel letati sementja pred oltarjem.

— Psi! — Ne gani se! — je zašepetal župnik in napeto poslušal.

Tudi Avgust je začel poslušati. — Ostali trije verniki, ki so videli, kaj se dogaja pred oltarjem, so se vprašujoče spogledali.

— Avgust! — je rekel abbe potihoma — ali slišiš slap?

— Avgust je pazljivo poslušal ter odvrnil:

— Ne, gospod župnik, ničesar ne slišim.

— Tudi jaz ne slišim. — To je pa res čudno. — Poglej Avgust.

Ali lahko vidiš slap skozi okno?

Avgust je stegnil vrat.

— Da, vidim ga, gospod župnik.

— Ali ni malo manjši kot ponavadi?

— Da, manjši je, veliko manjši, — skoraj nič ga ni.

Tadaj pa je župnik prebledel ter zašepetal:

— Oh moj Bog! — Oh, moj Bog!

Pepita, ki je opazila to bledico, je stopila k oltarju.

— Kaj je, gospod župnik? — Ali vam je morda slabo?

Ko je opazil pri sebi svojo služabnico, se je nekoliko pomiril.

— Stopi sem, Pepita! — Poglej malo ven.

— Kaj naj pogledam?

— Slap!

— O, sveta nebesa! — Saj slapa ni več!

— Kaj ne, Pepita? — Moj Bog, kaj na to pomeni?

Dekla je zbežala v zakristijo, za njo pa Avgust. — In ko sta odšla za njima tudi Hillouna in abbe Bordes, je Roumigas vstal rekoč:

— Jaz vendar ne bom brai maše do konca.

Na pragu zakristije, ravno nasproti slapu, so vsi obstali ter začudeno gledali.

Vode je bilo tri četrtine manj kot ponavadi. Samo tenak curek je še tekel preko skal.

— Gospod župnik — je rekel Roumigas — slapa je vedno manj.

Župnik je vračarja preplašeno pogledal.

— Pri moji veri — je nadaljeval Roumigas — če je slap že zdaj tako majhen, kakšen bo šele meseca avgusta?

Toda slapu se ni zdelo vredno čakati poznega poletja. Vode je bilo vedno manj, šumenje je popolnoma prenehalo.

— O sveta nebesa! — je vzklila Pepita. — Ali se bo svet podrl?

Vsi začudeni so stali in niso mogli izpregovoriti nobene besede.

— Prijatelji — je ječel slednji abbe — vrnimo se v cerkev.

Težko smo grešili, ker nismo dokončali božje službe. — Molimo k Gospodu in mu zaupajmo.

On se je prvi vrnil. Toda njegova kolena so mu odpovedala službo, mrzel pot mu je stopil na čelo.

— Kje sva obstala? — je vprašal ministranta.

— Gospod župnik si je umival roke.

— Da. — Postavi kangleico v kot.

Izvršil je obred, poljubil oltar ter se obrnil k navzočim rekoč:

— Ite missa est!

Cerkev je bila pa prazna. Ostali trije verniki so namreč začudenih obstali pred posušeno strugo.

Ko se je abbe preoblekel, je šel k njim rekoč:

— Ali je prišla voda?

— Ne, gospod župnik, čisto je izginila.

Malo je manjkalo, da se ni duhovnik zgrudil. — Da, v resnici je bilo tako. Po črni granitni skalah je teklo le še par kapljice.

Nobene vode več, nobenega šumenja, nobene mavrice. Slap "Magdalenina kita" je bil podoben le še lepemu snu.

— Ni mogoče — je zamrmral abbe s svojimi mrtvaškobledimi ustnicami.

Zatem je planil proti župnišču, da bi si stvar ogledal iz bližine.

Augst, Pepita in Roumigas so leteli za njim. Hillouna se je pa spomnila, da je pristavila juho k ognju in se je odpravila proti domu.

— Domov grem, domov — je klicala za svojim gospodarjem. V vrtu je vladal popoln mir. — Abbe je sklenil roke ter se ozrl proti nebu rekoč:

— O moj Bog, o moj Bog! — Ni mogoče, ni mogoče!

Zatem se je pa podal v svojo delavnico. Misli je na svoj stroj in na svojo lepo drago turbino. Odprl je vijak, ki je ponavadi vse kolesje spravil v gibanje. — Nič se ni ganilo.

Zgrudil se je na sedež, pokrit s trskami in žaganjem.

— Ah, kaj bi — je rekel vračar, ki je prišel za njim. — Kaj bi se žalostili? Le malo potrpite. — Slap bo že prišel. — To ne bo dolgo trajalo. — Voda se mora nekam iztekati.

— Da, voda se mora nekam iztekati. — Drugače ne more biti Tega prepričanja je bila tudi Pepita. — Tako krasen slap se vendar ne more pogrezniti v zemljo. — To ni mogoče, to ni mogoče!

— Ah, to je napravil kak plaz — je nadaljeval vračar. — Brez dvoma je padla kaka skala v strugo ter jo za par ur zaprla.

Take izjave so slednji abbeja potolažile.

— Da, najbrže je tako — je rekel ves prepričan, da je res. — Ne more biti drugače. — Najbrže bo voda kmalo pritekla. Slap bo veliko večji vsled nabrane vode.

Sedaj so se pa naenkrat odprla vrata delavnice.

— Gospod župnik — je zakričala Roumigasova dekla Hillouna. — Medpotoma sem videla slap, vaš slap.

— Kje ste ga videli, kje ste ga našli?

— Tam teče na oni strani cerkve. — Strahovito šumi in pot za-

pira — Še domov nisem mogla.

Ta novica je vse silno presenetila.

Abbe je planil skozi vrata. Avgust, Pepita in Roumigas pa za njim. Leteli so skozi vrt proti cerkvi ter opazili krasen čudovit slap ki je padal z višine črsto čevljev.

— Ha! — je vzklila abbe Bordes. — Na Silverov travnik pa- ga. — Njegov je.

Obstal je s široko odprtimi ustnicami in izbuljenimi očmi.

— Da, njegov je. — se je oglasil Roumigas. — Slap teče poleg njegove hiše. Tako je in nič drugače.

Hillouna, Pepita in Avgust niso mogli izpregovoriti nobene besede.

— O sveta nebesa! — je vzklila slednji Pepita — ta Silver je pa res srečen človek.

— Bog ve, kakšno vstopno bo pobiral.

— Skorajgotovo po franku. — Frank je vreden med brati. —

Ta slap je veliko lepši kot je bil oni gospoda župnika.

— Presneti človek, ta Silver. — Kako na lepem je prišel do premoženja.

— Kje pa je zdaj?

— Že ves teden ga niso videli ljudje.

— Najbrže se ne ve ničesar o tem.

— Na vsak način ga bo treba obvestiti.

— Bom pogledal, če je v jami — je rekel Avgust in stekel proti votlini.

Takoj se je pa vrnil in speričal:

— Ne, jama je zaprta. — Nikogar ni v nji.

— Na Spansko je šel — je rekel Larouque, ki se je bil medtem približal. — Nekega Angleža je peljal na Mont Perdu. — Strela, ta ima pa res srečo. — Pozdravljeni, gospod abbe in vsi ostali!

Medtem se je novica razširila kot blisk po celi vasi. — Vse je prihitalo ogledat si nov slap.

(Dalje prihodnjic.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Pečlar, Crested Butte, Colo. —

Vsak možki od 18 do 45 let, razumni, kateri so bili že prej registrirani, se mora registrirati dne 12. septembra. Ker ste vi bili že registrirani lanskega leta, ni se vam treba sedaj registrirati.

(3-4-9)

PROŠNJA.

Spodaj podpisani prosim rojake, če kdo ve, kje bi se dobilo grozdje in po kaki ceni, vseeno, ali je iz Michigan, New Yorka ali Ohio. Naj se mi blagovoli naznaniti na sledeči naslov: Martin Brunett, Box 71, Universal, Ind.

(3-4-9)

ZAHVALA.

Na tem mestu izreka Valentin Orehek, član "Ilirije" št. 23 SNZ, v New Yorku, za prejetje "Identification Card", katere nadomestila v času vojne državni papir, najiskrenejšo zahvalo glavnemu odboru v Washingtonu in Clevelandu ter odboru "Ilirije" v New Yorku. Tem potom tudi priporočam vsem rojakom Slovincem in Slovenkam, da pristopijo prej ko mogoče polnoštevilno v Slov. Nar. Zvezo.

Ne zamudimo ugodnega trenutka in stojimo zvesto na strani naših bratov Srbov in Hrvatov v tem kritičnem času, ker nam je prilika dana boriti se za našo staro pravdo, da se rešimo avstrijsko-nemškega jarma in postanemo svobodni Jugoslavlani.

Kakor sem že omenil, je velike vrednosti "Identification Card", posebno za tiste, kateri še niso državljani. Omenjam vam, da se pri prihodnji mesečni seji Slov. Nar. Zveze poslužite te ugodnosti ter se prijavite pri g. tajniku, kateri vam bo šel v vsakem oziru na roke.

Z bratskim pozdravom Valentin Orehek.

(5-7-9)

Rad bi izvedel za naslov JOHNA HOČVAR. Doma je iz Bučke. Mislim, da se nahaja v italijanskem ujetništvu. Če ve kdo za njegov naslov, naj mi ga naznači, ali pa naj se sam javi. — Louis Hočvar, 6428 Meta Ave., N. E., Cleveland, Ohio. U. S. America. (5-7-9)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja MARTINA SPILAR. Doma je iz Male Pristave pri St. Petru na Krasu. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi, če pa sam bere, naj se mi oglasi. — Thomas Novak, Box 87, Onoville, N. Y. (5-7-9)

HIŠA NA PRODAJ.

Rojaki! Na prodaj je enonadstropna hiša za eno družino, 546 Rossel Ave., v prijazni naselbini Moxham, spadajoče pod Johnstown, Pa., kjer je nastanjenih že lepo število Slovincem. Proda se vsled nameravane selitve iz naselbine. \$1000 v gotovini, ostalo na lahke obroke po dogovoru. Za natančnejša pojasnila se obrnite direktno na lastnika: John Graener, 546 Rossel Ave., Moxham, Johnstown, Pa.

DOSE DO dogarje za delati francoske Claret doge. Jaz plačam \$50 za 1000 po 36 in \$60 po 42 inčev dolge. Imam izvrsten les. — Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

Kam se boste obrnili, kadar delate ugovore, pogodbe, zapleteno izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo vam bo tolažil na sodnji, pri mirovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno izpovedati ali prikriti, potrebujete človeka, ki je smoten slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK, JAVNI NOTAR IN TOLMAČ, 102 Baker St., Cor. Diamond and Grant Sts., (nasproti Court House) PITTSBURGH, PA. Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Fisk 1931 J.

Severova zdravila zdravijo zdravje v družinah

Slabotni ljudje

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Severova zdravila zdravijo zdravje v družinah

Slabotni ljudje

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Severova zdravila zdravijo zdravje v družinah

Slabotni ljudje

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life

Sever's Balsam of Life